

15 2026_B&W_00276 Beantwoording raadvragen over het verdwijnen van sloten in Steenwijkerland

Samenstelling:

Aanwezig:

Erik de Groot, burgemeester en voorzitter; Melvin Smit, wethouder; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; Dennis Eikenaar, waarnemend gemeentesecretaris; Jelmer Trox, directiesecretaris

Nota van antwoord

Inleiding

Op 8 maart 2026 heeft de fractie van D66 vragen gesteld over het verdwijnen van sloten in Steenwijkerland. Hieronder treft u de antwoorden op deze vragen.

In zijn algemeenheid is het waterschap het bevoegd gezag over als het gaat om het wijzigen en dempen van sloten en watergangen. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor sloten en watergangen in ons eigendom.

Vraag en antwoord

1. Heeft het college het verzoek van de Volkskrant ontvangen waarin een kaart met mogelijke vergunningplichtige slootdempingen binnen Steenwijkerland werd gedeeld? Zo ja, waarom heeft de gemeente hier niet op gereageerd, ook niet na een reminder?

Er wordt een veelheid aan vragen gesteld. Het verzoek van de Volkskrant is in september 2025 binnengekomen. Hoewel het onze inzet is om alle vragen die door diverse media (zowel lokaal, regionaal als landelijk) aan ons worden gesteld zo goed mogelijk tegemoet te komen, is dat in dit geval niet gelukt.

2. Heeft het college inzicht in hoeveel sloten of watergangen binnen de gemeente Steenwijkerland sinds 2017 zijn gedempt of gewijzigd? Zo ja, kan het college hiervan een overzicht geven en aangeven voor hoeveel van deze gevallen een vergunning is verleend?

Het waterschap is bevoegd gezag als het gaat om het wijzigen en dempen van sloten en watergangen. De aanvragen voor een vergunning hiervoor worden ingediend in het Omgevingsloket en behandeld en verleend door het waterschap. Zelf hebben wij als gemeente ook een onderhoudsplicht voor de sloten en watergangen die in ons eigendom zijn. Volgens onze informatie zijn er sinds 2017 geen sloten gewijzigd en/of gedempt waar de gemeente eigenaar of onderhoudsplichtige is.

3. Hoe wordt binnen onze gemeente toezicht gehouden op het dempen van sloten en watergangen in agrarisch gebied, en hoe is de handhaving hierop georganiseerd?

Het waterschap is het bevoegd gezag voor het wijzigen en dempen van sloten en watergangen. Als gemeente houden we toezicht en handhaven we op de watergangen en sloten die in ons eigendom zijn en waar wij een onderhoudsplicht hebben.

4. In hoeverre werkt de gemeente hierbij samen met het waterschap, de provincie en de omgevingsdienst en hoe zijn verantwoordelijkheden rondom toezicht en handhaving verdeeld?

Als gemeente werken we nauw samen met het waterschap als het gaat om het waterbeheer.

Het waterschap kent 3 typen wateren. A water, B water en C water.

A watergangen – de hoofdwatgangen

Dit zijn de belangrijkste watergangen voor de aan- en afvoer van water in het hele gebied. Ze worden onderhouden door het waterschap.

B watergangen – schouwsloten

Dit zijn watergangen die belangrijk zijn voor het regionale watersysteem, maar kleiner dan A watergangen.

- Aangelanden (bijvoorbeeld boeren, gemeente, waterschap) moeten ze onderhouden.
- Het waterschap controleert via de jaarlijkse schouw.

C watergangen – perceel sloten

Dit zijn de kleinste watergangen, belangrijk vooral voor de afwatering van individuele percelen.

- Onderhoud is volledig de verantwoordelijkheid van de eigenaar.
- Het waterschap controleert hier niet op.

In alle gevallen geldt dat er bij demping of verlegging van een sloot of watergang in Steenwijkerland een vergunning moet worden aangevraagd bij het Waterschap Drents Overijsselse Delta via het Omgevingsloket.

5. Ziet het college risico's voor waterbeheer, landschap en biodiversiteit wanneer sloten op grotere schaal verdwijnen, mede gezien de ligging van Steenwijkerland in en rondom het Natura-2000-gebied Weerribben-Wieden?

Sloten en watergangen zijn belangrijk en kunnen twee functies hebben: ze voeren water af maar houden het ook vast. Zorgvuldig beheer van watergangen en sloten draagt bij aan een goed functionerend watersysteem in tijden van droogte en neerslag. Goed om te weten is dat het waterpeil dat wordt aangehouden voor de polder los staat van de hogere waterstanden in de natuurgebieden.

Besluit

Het college stelt de beantwoording raadsragen over het verdwijnen van sloten in Steenwijkerland vast.

Bijlagen

1. 20260309 - Schriftelijke vragen D66 - Het verdwijnen van sloten in Steenwijkerland.pdf

Datum: 8 maart 2026

Betreft: Schriftelijke vragen over het verdwijnen van sloten in Steenwijkerland

conform artikel 37 reglement van orde

Recent publiceerde de Volkskrant een uitgebreid onderzoek naar het verdwijnen van sloten in Nederland. Op basis van kaarten, luchtfoto's en bestemmingsplannen concludeert de krant dat tussen 2017 en 2024 ruim 31.000 sloten zijn verdwenen, waarvan naar schatting circa 10.000 in gebieden waar demping zonder vergunning niet toegestaan is. Uit het onderzoek blijkt bovendien dat veel gemeenten beperkt zicht hebben op deze ontwikkelingen en dat handhaving vaak achterblijft.

In het kader van dit onderzoek heeft de Volkskrant ook de gemeente Steenwijkerland benaderd met een kaart waarop mogelijke vergunningplichtige slootdempingen binnen onze gemeente waren aangegeven. De redactie heeft daarbij vragen gesteld. Uit navraag bij de journalist blijkt dat de gemeente hier geen reactie op heeft gegeven, ook niet na het versturen van een herinnering.

Sloten spelen een belangrijke rol in het landschap en de waterhuishouding. Zij zorgen voor waterberging in natte perioden, houden water vast bij droogte en vormen een belangrijk leefgebied voor planten en dieren. Dit is extra relevant voor een gemeente als Steenwijkerland, waar grote delen van het grondgebied direct grenzen aan of onderdeel uitmaken van het Natura-2000-gebied Weerribben-Wieden, een van de grootste laagveenmoerassen van Noordwest-Europa. In dit type landschap is de hydrologie cruciaal voor het behoud van natuurwaarden en biodiversiteit.

Daarnaast heeft D66 op basis van de openbare dataset Historische Lijnelementen van Monitor Landschap een eerste verkenning uitgevoerd naar veranderingen in waterlijnen binnen de gemeente. Hieruit lijkt naar voren te komen dat de totale lengte van historische waterlijnen in de periode 2022-2024 met circa 14.000 meter is afgenomen. Hoewel dergelijke datasets niet zonder meer aantonen dat sloten daadwerkelijk zijn gedempt, laten zij wel zien dat er veranderingen plaatsvinden in het landschap.

Het bovenstaande roept bij D66 de volgende vragen op:

1. Heeft het college het verzoek van de Volkskrant ontvangen waarin een kaart met mogelijke vergunningplichtige slootdempingen binnen Steenwijkerland werd gedeeld? Zo ja, waarom heeft de gemeente hier niet op gereageerd, ook niet na een reminder?
2. Heeft het college inzicht in hoeveel sloten of watergangen binnen de gemeente Steenwijkerland sinds 2017 zijn gedempt of gewijzigd? Zo ja, kan het college hiervan een overzicht geven en aangeven voor hoeveel van deze gevallen een vergunning is verleend?

3. Hoe wordt binnen onze gemeente toezicht gehouden op het dempen van sloten en watergangen in agrarisch gebied, en hoe is de handhaving hierop georganiseerd?
4. In hoeverre werkt de gemeente hierbij samen met het waterschap, de provincie en de omgevingsdienst en hoe zijn verantwoordelijkheden rondom toezicht en handhaving verdeeld?
5. Ziet het college risico's voor waterbeheer, landschap en biodiversiteit wanneer sloten op grotere schaal verdwijnen, mede gezien de ligging van Steenwijkerland in en rondom het Natura-2000-gebied Weerribben-Wieden?

Met vriendelijke groeten,

Thom de Vries-ten Klooster
Fractie D66

Bronnen:

1. *Arikel Volkskran 6 maart 2026t: Hoe de sloten in Nederland verdwijnen*
2. *Website Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed: Historische lijnelementen | Monitor Landschap*

